

Cena za celo leto po pošti 2 gold. 20 kr., za pol leta 1 gold. 10 kr.; brez pošte za celo leto 1 gold. 40 kr., za pol leta 50 kr.,

SLOVÉNEC,

listi

za podučenje naroda.

za ene kvatre 30 kr. Posamesni listi po 3 kraje. Naročila prejemajo vse e. k. pošte, v Ljubljani pa založnik.

V poneděljk 29. Kozoperska 1849.

Vremenske pravila.

Kmetovavcu bi gotovo veliko dobička verglo, če bi dolgo popred premene vremena z gotovostjo vedil. Znaminja prihodnjiga vremena gredo pa morde na malo dni, včasih le na nekoliko ur, in tudi za ta čas niso vselej gotove. S tem pa moramo dovoljni biti, ker človek skrivnih moči narave ne bo nikoli izvedil. Prederzno je, po vremenu eniga dneva za vreme dni po večih mescih sklepe delati in vraža je, ktera se ne more odpustiti, pričakovati, de se bo v sto letih enako vreme vernilo. Sledeče pravila nej mladi kmetovavec z lastnim pazenjem presoja.

a) Znaminja lepiga vremena.

Obstret okrog sonca poleti, rumenkasto, majhno izhajanje sonca in hitro zginjenje meglic okrog njega, jasno zahajanje sonca brez meglic okrog njega; majhna rudečnost večerne zarje z malimi megličicami; čista in bela luna; svitel krog in obstret okrog lune; svitla ojstra rogova lune po prvim kraju; razločno spoznanje zvezd v rimski poti o izhodnim vetru; svitlo izhajanje veliciga medveda; lepa, čista večerna zarja; pobliskovanje, posebno čista modra in rumena barva mavrice; čiste obokrogljene megle, ktere kmalo zginejo; vlak oblakov proti zahodu zvečer, ki kmalo zginejo; razprostenje oblakov tako belo kot ovna; povžitje oblakov od visoko stoječiga sonca; sčasno razitje rudečih oblakov po sončnim zahodu; veter zjutrej zgodej poleti; obilo rose zjutrej in zvečer; dolgo obležanje velike rose; gosta megla nad vodami in tratami po sončnim zahodu stoječa; rojenje podrepnic zvečer; močno svetenje mnogih kresnic; dolgo izpredene pajčnice šmarnih pajkov; dolgo raztegovanje prednjih nog in glave zakotnih pajkov, kteri ta čas svoje pajčevne ponoči povekšajo in jaje naležejo; veliko šmarnih pajkov, kteri velike pajčevne predejo, nove delajo in se olevijo; sedenje in večanje zelenih žabic na drevju, ktere pred lepim vremenam tudi v glažih na visoko sest grejo; čversto petje in visoko letanje škerjancov; pridno petje slavcov; veselo skakanje ovac zvečer; če gredo kokoši zgodaj spat; če natopirji zvečer zgodaj letajo; če komarji po sončnim zahodu poskakama letajo; če so kromarji zjutraj veseli in glasno vpijejo; če kislá detelja svoje perje razširi; če se lan razeveté; če pajčevne visoko v zraku letajo;

če divji golobje v gojzdu močno pojó; če ptíči pogosto perje skozi kljun vlečejo; če povodni ptíči z velikim kričanjem visoko letajo; če megla nizko pade; če dim naravnost kviško gre.

b) Znaminja dežja.

Če sonce veliko, ognjeno, kakor podolgasto izzagore gre; rudeč krog okrog izhajočiga sonca; če je sonce zjutraj rano zelo toplo; zraven sonca poleti; obstret sonca pozimi; nenavadno velika in lumpasta rogova lune, katerih je zdoljni bolj zamokel kakor zgornji; zraven lune; obstret in zamoklorujavi oblaki okrog lune; če je malo pa zelo svetlih zvezd s zamoklimi obstretam okrog njih viditi; zamoklo izhajanje veliciga medveda; če se v vsih mesecih razun v Listopadu veliko zvezd vtrinja; močna jutranja zarja; zeleni žarki med oblaki zjutraj zgodaj na izhodnim obnebjú; ognjene riže po sončnim zahodu na zahodnim obnebjú; zelo rudeča nejasna večerna zarja, katero veliko sivih oblakov z močnim in ognjenim purpurjem prevleče; grom pozimi; pravijo de pozimsko gromenje clo za celo leto slabo vreme pomeni; mavrica kratko pred dežjem in po dolgi suši z močnim obsenčjem in bolj in bolj zamoklo prihajočimi barvami; majhni črni oblaki na zahodnjim obnebjú, za katerimi gre sonce v zaton; ravno taki oblaki poleg sonca podnevi; letanje črnih oblakov, ki se v večí in večí oblake naberajo, kateri zdaj črni, vodeni in po žarkočernim sončnim zahodu rudeci in nazadnje zamoklosivi in črni na obnebjú stojé; merzel veter po kratkim deževanju; veter, ki dva dni neprenehama iz juga vleče; nič slane in naglo zginjenje slane; dim, ki nizko pada; vlažne, iz dimnikov padajoče saje; ferfrav, pokajoč, ne živ in bled ogenj; če se iskre kotlov prijemajo; pokajoče, iskre meteče, slabo in zamoklo goreče luči in lampe; obstret ob lučih; lahko, urno in tiho vrenje vode; dež, ki ga zemlja kmalo popije, in ki na kamnju kmalo se posuši; kamnje, ki se poti; zelo smerdeci skrivni kraji; če se iz streh po hudim vremenu kadí; če perje v zavetjih lahko sapa nosi; če se vervi skerčijo; če se suhe derva napnú; če se zvonovi zvečer dalje slišijo; če se sol poti; če gliste po zemlji lazijo; če se mušice v senci pred sončnim zahodom igrajo; če bolhe, muhe in brenceljni nenavadno pikajo; če podrepnice zjutraj letajo; če se smarni in zakotni pajki ne pokažejo in če so pokojni; vpitje žerjavov na visočini, in vpitje sov ponoči o suhim vremenu; če šinkovci pred sončnim izhodom pojó; če se perutnjina v prahu valja; če se kakoši o dežju na prostim prehajajo; če se domača perutnjina in golobje kopljejo; če kavke v tropah z vpitjem letajo in se večkrat v vodo potopavajo; če psi travo jejo in se po peski valjajo; če se mačke umivajo in ližejo; če miši glasno cvilijo; če miši kertine zelo razrivajo; če tekoča ali bezljajoča goveja živina glavo, gobec in rep pokonci nosi; če se prešiči z slamo igrajo; če se ovce terkajo; če so mravlje v svojih kupih pokojne; če bučele doma ostanejo; če srake nepokojno letajo; če osli rigajo, skačejo in z ušesmi otepavajo; če karpi verh vode plavajo; če ribe iz vode poskakujejo; če natopiri doma ostanejo; če lesice lajajo,

če divje gosi neredno in visoko letajo, ferfrajo in se potapvajo; če petelini zvečer in podnevi pojó; če grejo kokoši pozno v pokoj; če raki iz vode prilezejo; če ovce lakomno žrejo; če lastovke nizko nad zemljo in vodo letajo; če prešiči zlo razrivajo; če barometer pade; če so verhovi gorá v oblakih; če se strune same tergajo; če se bajerji kalé; rumene pene na stoječih vodah; veči bolečine zaudniških, vodeničnih bolnikov in taci, ki imajo kurje očesa, stare rane in ozebljine. Prvo hudo vreme s točo ali brez toče oznanuje navadno kraj, od kodar hudo vreme pride.

c) *Znaminja vetra.*

Če vodni ptiči na suho letajo in se tam zjutraj igrajo; če gosi v tropah visoko leté; vpitje in nepokoj povodnih kokoš; če kavrani v zraku nagloma kam planejo, in če se na krajih sladkih vodá igrajo; če se ponočne lastovke prikažejo; šmarni pajk neha prestí, ali pa naredí samo oklep svojiga kolesa, brez de bi ga z kroglimi nitkami prepregel.

d) *Znaminja, de bo veter nehal.*

Če povodni ptiči k jezeram leté; če se ribe verh vode pokažejo; če vrabci mirno žuboré.

e) *Znaminja bliziga viharja.*

Bliseča bela svetloba zahajočiga sonca in njegova bolj bela kakor rumena podoba; če šmarni pajk naglo $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{3}$ svoje pajčevne razterga in se v kak kot skrije, terpi vihar narveč 12 ur.
(Konec sledí.)

Žiga baron Herberstein.

(Od P. Sleinenskiga. *)

Popisovanja življenja tistih nepozabljivih mož, kateri so se goreče prizadevali, naš slovenski jezik omikati, in kateri so si pri naših sorodnih ljudstvih slavno imé pridobili, zaslužijo posebno čislanje, ker nas prijetno prepričajo, de so si ti redki možje ravno z izobraževanjem svojiga materniga jezika spoštovanje in slavo pridobili, in tako stanoviten spominj v svojim narodu postavili.

Narbolj živ izgled nam da v tem posebno Žiga baron Herberstein, kteriga s ponosam svojigu rojaka imenujemo.

Kako važen nam mora biti spominj tega izverstniga pismoslovca in diplomata, kteri je šestdeset let svojiga neutrudljiviga življenja neprenehama državi tako stanovitno, zvesto in spešno služil, de bi bilo že to samo dovolj, njegovo imé v letopisih avstrianskiga cesarstva neumerjoče storiti, kteriga Rusia med svoje klasike šteje, in kteriga Ogerska in Poljska dežela svojiga zgodovinarja in zemljopisca imenujete. Kako neskončno delavnost na borišu, v pisarnici, kakor v učivnici nam kaže življenje tega imenitniga, od posebnih zaslug venčaniga in od posebne sreče obda-

*) Iz »Illirisches Blatt.«

rovaniga moža! Kako domorodno spoštovanje mora v nas izreka našiga rojaka zbuditi, de se ima svojimu maternimu jeziku, kteriga v svojih delih tolikrat opomni, za toliko zahvaliti.

Življenje tega moža je bilo že mnogokrat popisano; priprave za njegov življenjepis najdemo v njegovih lastnih in v tujih pismih od njegoviga javniga in privatniga življenja, v latinskih, nemških, rusovskih, českih in laških spisih zastran njegovih prizadev in djavnost kot vojak, diplomat in učen, kateri so deloma v njegovim večim spisu od rusovske dežele tu in tam raztreseni, delama pa in posebno iz nekterih pisem vzeti, v kterih je on sam sploh pogloblitve dobe svojiga življenja zapisal. Če prav Denis reče: Ni bil kmalo kak človek pri živim životu tako mnogotero v pismih slavljn, kakor Žiga Herberstein, še vunder nimamo občniga pregleda njegovih vpljivnih djanj, doveršniga in popolniga popisa njegovih za znanje ljudstev in dežel kakor tudi za znanje ljudi silno važnih pisem. Žiga Herberstein še ni nikjer, se clo v svoji domovini nobeniga moža našel, ki bi bil njegovo življenje obsirno popisal. — Nar obilniši povesti za popis njegoviga življenja, pa žalibog! samo s posebnim ozeram na njegove potovanja v Rusio, najdemo v Friderik Adelungovim delu: „Žiga baron Herberstein“, ktero je od tega učeniga rusovskiga deržavniga posvetovavca v spominj našiga resnično spominja vredniga rojaka izdelano in od učeniga in za rusovsko zgodovino in slovstvo sploh zelo zaslužniga grofa Romānzova svoje bitje dobilo.

Nej nam bo pripušeno, v tem listu ob kratkim našiga imenitniga rojaka popisati, kateri gotovo eden naroslavniših Avstrianov vsih časov ostane. Vsak domorodec zamore iz tega popisa s pravo zadovoljnostjo spoznati, kako je svoj matern jezik ljubil. Preobširno bi bilo povedati vse težavne poslanstva, sredovanja in težke opravila njegove; njegovo življenje hočemo le, kolikor k spoznanju tega moža pripomorejo, blagovoljnim bravcam razgerniti.

Žiga baron Herberstein je bil 23. veliciga Serpana 1486 v Vipavskim gradu rojen, kteriga je njegov oče od cesarja Friderika III. dobil. Tretji sin je bil Leonharta Herbersteina in Barbare Lueggerjeve. Fantič je bil bolehen. Obljubili so ga njegovi starši sveti Materi Božji v Loreti, in njegov brat Janez se je podal z nježnim otrokam na pot. Ozdravel in vkrepel se je. Potem je šel v svoji prvi mladosti v šolo svojiga rojstniga kraja in že v njegovim osmim letu so ga poslali starši v Ljubljano, kjer se je, kakor Adelung pravi: „nemško in slovensko, ali slavonsko učil, kateri poslednji jezik mu je pozneje zelo hasnil, tega narečja mende takrat v tistih krajih niso zelo obrajali: zakaj Herberstein pravi: Zavoljo tega so ga „windischer Kodrolz (?)“ in „Sklat“ zaničevaje imenovali.

V letu 1495 so ga v Kerko na Koroških k nekimu žlahtniku iz materniga kolena, k škofijskimu proštu Viljelmu Weltzerju, in kot mladenca (1497) na Dunajsko visoko šolo poslali, kjer se je latinskiga jezika naučil. Desiravno so ga njegovi součeni zavoljo slovensine in latinšine iz zgol neumnosti zaničevali in za-

smehovali, ste ga vunder slovenšina in latinsina slavniga moža storile. V letu 1502 (16 let star) Baccalaureus postavši, zapusti Dunaj in v svojo domovino se vernivši je preberal stare in nove zgodovinarje. Ne dolgo potem ga najdemo pobojniga in umniga vojaka v bojih z Benecani, v katerih se je tako skazal, de ga je v letu 1514 v Inspruku cesar Maksimilian kot premažnika pri Marani viteza (Ritter) in svojiga posvetovavca izvolil. Pervo važno opravilo Herbersteinovo je bilo njegovo poslanstvo h Kristjanu Ijutimu, danskemu kralju, kateri je s svojo soprugo Izabelo, vnukinjo cesarja Maksimiliana I. gerdo ravnal.

Komaj se je nazaj vernil, so ga še tisto leto (1516) k moškovitskemu cesarju poslali: „iz uzroka, ker so izhodne kraljestva: ogersko, česko, horvaško in dalmaško mirne, ker v zahodu cesarjev vnuk Dragutin čez šest in dvajset kraljestev mirno kraljuje, ker sta portugiški in angležki kralj mirniga duha, ker v severnih deželah Kristjan dansko, švedsko in norveško kraljestvo po volji berzda, in ker še celó nemirni Francoz in lahko vneumljivi Lahi v miru živé: nej veliki car Vasilij Ivanovič zavoljo Boga in svete device in v čast nemškemu cesarju divji vojski z Jagelonidi na Poljskim koj konec stori, kateri so obljubili, cesarski rodovini njenih pravic na Ogerskim ne dalje kratiti, de se vesvoljno kersanstvo mirú oveseli“. Kako težavno je bilo to poslanstvo tisti čas, kakošne lastnosti de je mogel poslanc v tiste kraje imeti, in kako srečen je bil naš Herberstein v tem ozeru, nej se blagovoljni bravec iz sledečih porék iz Adelungovih pisem prepriča.

„Cesar namreč je izvolil začetkama v to opravilo Ljubljanskiga škofa Krištofa Ravbarja in njemu je bil Herberstein zavoljo oprave reči pridán. Ker se je pa škof preveč mudil, se na to pot napraviti, je cesar premeno naredil, pripravljene oprave Herbersteinu izročil, kateri je bil tudi 14. Grudna 1516 na Poljsko in Rusovsko poslan“.

„Pot na Rusovsko je mogla, kakor Adelung pravi, „tisti čas gotovo množo ali resničnih ali domišljevanih težav imeti. Resničnih, zavoljo veliko daljave, zavoljo nevarnosti prebrodenja reke, ktera je bila tisti čas zavoljo ledú za Herbersteina še večí, v osornim podnebjú, ktero mráz vsih družih evropejskih dežel v velikosti preseže, v slabim stanu in v nevarnosti cestá, h katerim se je tisti čas še dolga in ljuta vojska pridružila; v zaničevanju, ktero so mogli takrat ptujci navadno od Rusov terpeti, in težkoti, se razumniga pokazati. Kar niso domišljevane napotja overali, so mankljive znanosti in nespametne misli tej poti v okom hodile. Zakaj dežele, ktere prehoditi je bilo treba, posebno severni Moškovitsarski kraji so bili nepodučenimu Jugo-Evropejcu strašni in grozni spominji Skitov in Sarmatov, ljutih med ledam in v noči živečih narodov. Vsako potovanje v Moskovó se je moglo tadaj prederzno zdeti, in kdor se je taciga potovanja otél, je mislil, de je veliki nevarnosti odšel.“

Koliko lastnost bi bil mogel tadaj mož imeti, kateri bi bil v tej malo znani deželi, ktera se je od družih deželá v šegah in na-

vadah tako zlo razločila, svoji osebi čislanje in svojimu poslanstvu napredek pridobil? In vse te lastnosti najdemo redko pa po sreči združene v našim Herbersteinu. Plemenita, prijetna postava, obličje vse mirno in častitljivo, vednosti vsake baže, katerih se je pri diplomatih tiste dobe pač malokadaj našlo; obnašanje, ki je bilo v dvornim življenju in v družbah z ljudmi vsih stanov, po popotvanju in skušnjah dozorjeno; in verh teh vsih redkih prednost se znanje slovenskiga jezika! Ali bi bil mogel cesar Maksimilian bolj srečniga moža izvoliti?*

Namena tega poslanstva naš Herberstein ni mogel doseči, ker poljska vojska med časom njegovigu pogojevanja ni hotla nehati. Pa vunder je, dokler je v Moskovi živel, car prijazno in milo ž njim ravnal. Pri vsih veselicah in obedih je bil pričejoč, in ko je nazaj v svojo domovina se vernil, so ga po šegi tistiga časa z denarji in konji obdarovali. — Zastran te perve poti v Rusio, na katero se je Herberstein proti koncu leta 1515 podal in katero je še le mesca Sušca 1518 končal, opomni v svojih pismih malo. Kar on sam v popisu te poti govori, utiče večdel imena dežel in ljudstev rusovskiga cesarstva, posebno pa morja in reke, ktere ga omejujejo in skoz-nj tekó.

Posledujič je bil Herberstein od postarniga cesarja Maksimiliana, kateri je čudovite povesti Herbersteinove od ledenih severnih krajev čez navadni čas dostikrat poslušal, na Ogersko poslan, de je cesarske pravice zoper puntarja Zapoljata zagovarjal. —

Zvesto in stanovitno se je potegoval za cesarske pravice po smerti cesarja Maksimiliana, in bistroumno je nepokoršino, razpor in punt berzdal, ki so se zoper vladarstvo kazali, dokler niso cesarjevi vnuki prišli. Kmalo so poslali Herbersteina s sklepi in prošnjami deželniga zbora v Bruku na Muri in Hišpanijo k mladimu kralju Karolu, novo izvoljenimn cesarju. Popotoval je skozi Benetke in Rim. Vojvoda Benečanske republike in papež Leo X., kakor tudi drugi laški knezi so ga s častjo sprejeli. Pa veliko nevarnost so temu poslanstvu tolovaji na morju, ogenj in viharji delali. Pa srečno jim je odšel in v Španijo prišel. Z modrostjo in spravljnim govorjenjem je pridobil Herberstein štajarski deželi po nadvojvodu Ferdinandu pri cesarju Karolu potterjenje mnogih svobodnost.

Spoznavši Herbersteinove zasluge je poboljšal cesar njegov gerb, in mu je privolil podobe rimskiga cesarja, španjolskiga kralja in rusovskiga cesarja med čeladni kinč postaviti.

(Dalje sledí.)

Razne drobtinice.

* Ne vemo, ali bi hudobnosti pripisali ali kje drugje vzrok izkalki, zakaj se ravno pri merličih narveč kradežev zgodí. Vsak dan se sliši, kako so tu in tam ljudje marsikaj poskrili in odnesli, ko se iz sveta poklicani človek še razhladil ni. Hudobnost, silna nesramuost

in brezvestnost mora vunder v nekterim človeku tičati, de ga ni groza, se ptuje lastnine polastiti, ko tukaj vidi zvestiga moža nad mertvim truplam svoje predrage žene britke solzice ljubezni in bolečin prelivati, ko vidi, kako se nježnodušni ženi nad mertvim dragim možem serce v persih terga, kako sirotni otročički pri mertvim očetu ali materi jokajo in v žalosti omagujejo! Žalostno znamenje stanú današnjiga časa je to, še bolj žalostno znamenje pa je za to, ker hlinjenke, ktere si sicer ne upajo človeku v obličje pogledati, z molitvinimi bukvicami okrog cerkvú zjutraj in zvečer lazijo, kterim hočejo solze žalosti oči zaliti, ko slišijo, de se je temu ali unimu kaka nesreča prigodila, ker, ponovimo še enkrat, hlinjenke (ali zakaj bi jih s pravim imenam ne imenovali?) terejalke, ktere se same svetnice mislijo, in drugi tako malo strahú pred Bogam v svojim sercu nosijo, de o narbritkejši priliki ne smejo memo ptuje lastnine iti, brez de bi se jih ne prijela in skrivaj z njimi ne šla!! — Znano je sicer, de tatje nikjer niso bolj ročni in priročni, kakor kadar komu hiša gori. Ali hiša se da scāsama nova zidati. Serce pa, če je še v tako revnih in slabih persih, ne oživi več, in ljubim ostane samo še žalosten spominj, de je enkrat ljubezin v njem gorela, in verh tega še bolj žalostno prepričanje, de je svet — hudoben!

Drobtinice iz živalstva.

Pajk.

Pajki so znañi zavoljo njih sovražnosti do lastniga rodú. Narava jih je v močno srajco oblekla, de sovražnim napadam ložeje zoperstanejo; trebuh jim pokriva mehka gibčna koža, kteri še celo zelo ose nič ne more; noge so, kakor rakove, vkrivljene, imajo velike kremplje, de svojiga sovražnika že dalječ zgrabiti morejo.

Razun tega ima pajk razne oči, ki so velike, prezorne in z nekim šupastim snutkam prevlečene, kteri jim pa ne brani, vse reči dobro razločiti. Pod gobcam ima kremplje, de svoj plen bolj gotovo obderži.

To je orožje, s kterim se brani; narveči zaupanje ima pa v svojo pajčevno, ktero z čudovito umetnostjo sprede.

Pajk ima limast sok v sebi, kteriga tako močno ali pa tako tenko presti zna, kakor hoče. Ko začne svoje delo, iztisne eno kaplico tega soka iz sebe, kteri, ko se posuši, nit naredi, kteri se primerno potegne, kolikor dalje pajk od kaplice gre. Ko pride dokonca, nategne nit s svojimi krempljci, de je prav nategnjen, in jo zopet na zid priveže, kakor je v začetku svojiga dela storila. Tako se naredi pajčevna, kteri nobena tančica ni enaka.

Tako naprede mnogoterih enako ena od druge stojećih nitk; jih zarobiti, ravno tako naredi, samo z razločkam, de en konec svojih nit na prvo nit naveže, ktera je vselej narmonočnejši, drugi konec pa na zid.

Ko so niti ravno napredene, se vsake reči primejo. Tam, kjer bi se mreža narlože raztergala, jo naredi umetalnik bolj terdno, ker je dostikrat šesterno prepreže.

Pred nekimi letmi sim zagledal v enim kotu svoje stanice eniga pajkov, kteri svoje pajčevne v hišah predejo, svoje oči v podolgastim krogu na glavi imajo in se vsako leto lévijo. Keršenca mu je sicer večkrat z metlo prejo raztergala; pajk pa ji je vselej srečno odšel.

Nekteri ljudje pridejo ob notranje zaupanje do sebe, če se jim njih pajčevna le enkrat razterga. — Pajk ni tak! Brez opotavljanja in nečimerniga žalovanja je začel koj spet svoje delo in v menj kakor v treh dneh je bila njegova pajčevna zopet dokončana. Veliko veselje je zavoljo tega razodeval. Večkrat je svoje delo oblézil, in vse dobro ogledal; potem pa je šel zopet v svoje zavetje.

Pervi sovražnik, ki ga je imel premagati, je bil drug veliko večji pajk. Ker ta ni mogel sam več prestiti, se je hotel lastnjine svojiga sosedu polastiti. Terdovraten boj se je vnel zavoljo tega. Zdelo se je, da bo nepravilni pajk uniga premagal, kateri je v svojo luknjo zbežal.

Uni si je prizadeval, kakor si je mogel, beguna iz njegoviga zavetja spraviti. Storil je, kakor če bi bil proč šel, pa kmalo se je zopet vernil, in viditi, da vse njegove zvižace nič ne pomagajo, je začel brez usmiljenja pajčevno razderati. To silen boj se je vnel, v katerim je obertni pajk zoper moje upanje svojiga sovražnika umoril.

Zdaj je prišel zopet v posestvo svoje lastnine, ktero je tri dni popravljal, brez da bi se bila s kakim živežem omersila. Nazadnje se vjame velika muha v njeno mrežo, ktera se je zlo branila. Pajk je mirno gledal, kako se je muha prizadevala. Viditi, da je muha za pajčevno premočna, jo je v menj kot eni minuti s tanko mrežico opredel in ji krila povezal. Tako zvezano jo je v svojo luknjo vlekkel.

S to maho se je en cel teden živil. Potem ji veržem oso v pajčevno. Zdajci priteče na svoji navadi; pa komaj viditi, s kom ima opraviti, je koj vse vezi razvezal, ki so jo držale, in je vse storila, kar ji je bilo mogoče, da bi se tako strašnega sovražnika znebila.

Ko je vsa osvobodena bila, sim se nadjal, da bo pajk luknje v pajčevni zakerpal. Gotovo pa ni bila več za popraviti. Zapustil jo je in novo je začel prestiti, ktera je bila v navadnim času gotova.

(Konec sledi.)

Sploh koristne reči.

Moka iz krompirja.

Na zgornjim Štajarskim, kjer je onebje tako osorno, da v nekterih letih malo ali pa clo nič žita ne pridelajo, je dobil fajmošter Keller srečno misel v glavo, krompir zmerzniti pustiti in potem iz njega moka delati.

Zimska kerma za golobe.

Zmečkaj ali razreži kuhaniga krompirja v prav drobne kosčke in dajaj ga golobam. Vsaki peti dan pa jim daj ovsa in kake kosčke ometa starih zidov, v kterih je solitar.

Kerma za konje namest ovsu.

Pira (Quecken), ktera ima, kakor je znano, $\frac{1}{3}$ menj redivne moči v sebi, kakor dober oves, je za konje kaj dober živež. Ko je dobro suha, se zreže prav drobno na rezavnici, in $\frac{1}{3}$ več se je konjem da, kakor ovsu. Radi jo zobljejo in dobro jim tekne. Samo perve dni jih malo na mehko žene. To pa kmalo neha.

Založnik: *J. Giontini*. — Odgovorni vrednik: *Fr. Malavašič*.

Natiskar *J. Blaznik* v Ljubljani.